

ఉ పో ద్ధా త ము.

భాషాభిమానులారా !

ఈ చిన్న పోత్తమునకగల అర్థశత పద్యములను ఏమ హాకవింగ్రుచు వ్రాసెనో తెలియజయ్యె. తాళపత్రములందు శిథిలంబైయుండ నను గాంచినవాడనై భాషాసేవయొనర్చు వారికెల్లరకు నుపయుక్తంబుగానుండునని తలంచి తగినంత శ్రద్ధతో వాకు పాద్యమైనంత వరకు పరిశీలించి నా వాద్యసాగ్రహ తును పేరుతో నేనీ గ్రంథముముద్రిపించితిని. ఇంకలి నోమారుల ను కవినామముచు యింకా కొరివ పద్యములున్న వో నవియు ఏమహానియ్యలై నను తెలియవరచినచో కవినామముతో తక్కిన పద్యములను పునర్ముద్రణమున ప్రచురించువాడను. గాన, నిందలిదోషములకు నన్ను మన్నింప ప్రాజ్ఞులు ప్రార్థితులు.

ఇట్లు,

సుగ్రీవిభేముచు

శనగల గోవాల్కృష్ణయ్య కవి.

శ్రీ రస్తు.

—: శాంకర్యైవమః :—

నా నార్థ సంగ్రహము.

కం ద ప ద్య ము లు.

ఆమృతమనమోక్షమబ్ధియు
సమృతమనకాళునీరు • సంబుజమిత్రుకా
డమృతమనంగా పులియును
సమృతమనన్నాకసాబు • సస్తియునయ్యెకా
స్వర్గమననాకసంబును
స్వర్గమనననాగలోక • స్వాభవదృష్టిన్
స్వర్గమన నిజమువితరణ
స్వర్గబాధాయనంబు • స్వర్గమునయ్యెకా॥

ఖగమనగ బాగామధ్యము
 ఖగమిందుండగ్ని నాము • కవ్యము ఖగమున్
 ఖగమన గుర్రంబినుచును
 ఖగమన గాబాంధవుండు • కచ్చవమయ్యెన్ || 11.

అజమనగ బ్రహ్మకన్యపు
 అజమనగా శివుని గారి • సంకెయ నందిన్
 అజమనగ నలుపు నెల్లపును
 అజమనగా మేకమూక • యాకనమయ్యెన్ || 12.

అబ్జమనశంఖమనగుణి
 అబ్జమనంచంద్రడింద్ర • డభినవకూపుం
 డబ్జమన తామరొక గతి
 అబ్జమననమాపురంబు • నాయుధమయ్యెన్ || 13.

ఘృతమనగ నెయ్యిదీరును
 ఘృతమనగా పాలుచల్ల • గుగ్గిలదీనుమాన్
 ఘృతమనగ తేనెనెత్తురు
 ఘృతమన సంసారసుము • గురుమేకయ్యెన్ || 14.

నదమనగ పలుకునీచమును
 నద్య బన కలిపి బలియి • దగడముపొత్తొ
 నద్యయన పొగన వెలివియి
 పద్మంబన నెక్కినెమున • చ్చునయ్యెన్ 15.

గోల దమనగ బనము
 గోలందంబనగదొడ్డి • గొల్లదుగిరియన్
 గోవిందమునగ విష్ణునా
 గోవిందంబనగపిల్ల • గ్రోలియినయ్యెన్ 16.

పదమనగ నెక్కినీలకడ
 పదమనగా నెక్కిరూచి • పనినేయటయన్
 పదమనగ పదమనగగుట
 పదమనగానడుచుఘోషి • పదమునునయ్యెన్ 17.

మధువనగ చైత్రివాసము
 మధువనగా కల్లనిల్లు • మారెనుబండ్లున్
 మధువనగ నయ్యెనేనయి
 మధువనగా లవణ • లెండినున్మధుడయ్యెన్ 18.

మతమునగ కొనుకూతురు
 మతమునగా పరివ్రంబు • శుభమున భంబుర్
 మతమునగ రాజరమణియు
 మతమునగా నింద్యుడగ్ని • మార్కుండయ్యెన్. 19.

వృత్తాంతంబనగ ప్రస్తుతి
 వృత్తాంతమునగ ప్రార్థ • యూదునుదేవున్
 వృత్తాంతంబనగ నుపమయు
 వృత్తాంతంబునగ వార్త • వివరములయ్యెన్. 20.

అవ్యక్తమునగ విష్ణుం
 డవ్యక్తమునంగసంవాస్ • మగ్నియు వెండిగ
 అవ్యక్తమునగ చంద్రుడు
 అవ్యక్తంబునగనధిక • మంబుధియయ్యెన్. 21.

భూతియనగ జము గారియు
 భూతియనగ వైశ్యుడము • భుక్తియుముక్తిన్
 భూతియన అక్షిపంపడ
 భూతియన న్నుప్సభ్యాతి • భూతియనయ్యెన్. 22.

హేతి కుననిరును రాక్షసి

హేతియనన్ దస్మిగస్మి • ఇంద్రునుచంద్రు

దేవీయనవంట మంటయు

హేతియనన్నయునంబు • హేతియనయ్యెన్. 23.

శృతియనగచకువు శాస్త్రము

శృతియనగావీడమెలుగు • జాతీగయగు

శృతియనబ్రహ్మ సావము

శృతియనగాచలియును ధము • చూత. మలయ్యెన్. 24.

భూతిమనదగుట సత్వము

భూతిమనజేన్వల్య మొక్క • బుద్ధియుతనువున్

భూతిమనవిషయ మూర్ఘము

భూతిమనసభోమభాది • భూతిములయ్యెన్. 25.

శక్తియననియ లావును

శక్తియనన్ ఘట్టి గుణము • సవరణమూర్తిస

శక్తియనబలము తేజము

శక్తియనన్ అడవేల్పు • నాహసమయ్యెన్. 26.

స్వగ్రోధమనగ పామును
 స్వగ్రోధంబనగ జేలు • నత్తురుపాత్తు
 స్వగ్రోధమనగ మర్రియు
 స్వగ్రోధంబనగ రార • నగడుమనయ్యెన్ ॥ 35.

పరిధియనపన్న సగుధలు
 పరిధియనగ బూరిగొమ్ము • పరివేషణుగున్
 పరిధియన మూక మేక యు
 పరిధియన న్నాయుధంబుల హుళములయ్యెన్ ॥ 36.

విధివిచ్ఛేద నిలుడనలుడు
 విధిబ్రహ్మాంబుక్షపరియు • విశ్వంబశ్వం
 విధిచగ్రగుడజల సూర్యుడు
 విధియనగానవృషతియు • వింధ్యమునయ్యెన్ ॥ 37.

పరిశుద్ధమనగ నిజమును
 పరిశుద్ధంబనగ ఖ్యాతి • బలమునుచలమున్
 పరిశుద్ధమనగ ధర్మము
 పరిశుద్ధమనంగ గొడుగు • భావమునయ్యెన్ ॥ 38.

వాజయన మదనుడశ్వము
 వాజయనస్యంతకోల • వన్నెలపులుగు
 వాజయననిదము సభ్యయు
 వాజయనస్వడియునడియు • వర్షము య్యోగ 39.

శిఖయనగ నగ్నినిర్గతి
 శిఖయనగా శివుశుచమరి • చిత్సంతకోలన్
 శిఖయనగ కొండ గొత్తైయు
 శిఖయనగాకోడిపుంజ • శేషుమనయ్యోగ 40.

మనమనమనగా భూతియు
 మనమనమనగా కొండ • కయ్యముభూమిన్
 మనమనమనగా మదకరి
 మనమనమనగానుదాన • గలమిగులయ్యోగ 41.

మనమనగ వాద్య భేరియు
 మనమనగా పెద్దమియిలు • మనమగుపొడుగున్
 మనమనగతొట్టు వచనము
 మనమనగానొక ప్రాకుకరి మొదలయ్యోగ 42.

వాహిని సేనాముఖమును
 వాహినియననదియునినుక • వాచాసిద్ధి
 వాహిని భారతిబ్రహ్మము
 వాహినియననాకనంబు • వార్తయునయ్యెన్ 43.

బ్రహ్మమున పేదమ్మయు
 బ్రహ్మముపరకూర్మసుఖము • పదవియునందిం
 బ్రహ్మమున తిలముసేయుట
 బ్రహ్మమునంబరిగునాది • బ్రహ్మమునయ్యెన్ 44

గంధంబన శ్రోధించుట
 గంధంబుత్సాహ మొప్పు • గచ్ఛరమగుం
 గంధమున వానతిగగును
 గంధంబనమేనిమాన • గంధమునయ్యెన్ 45.

రక్తమునపాలు నీరును
 రక్తంబనమె దడునెముక • రాజీవంబున్
 రక్తమునమీను మేలగు
 రక్తంబననాకనంబు • రక్తమునయ్యెన్ 46.

హరియనగ పాముకష్టయు

హరిగుఱ్ఱంబినుడులేడి • హరినిండ్రి డగున్

హరియనగ బ్రహ్మనిష్ఠుడు

హరిసింహ్వాంబనగిబరిగు • అయివయయ్యెన్ 47.

అబ్బమనకొండి కోటయు

అబ్బంబనమెయిలుబయలు • అంబరమినుడున్

అద్రిమనవాస మామయు

అబ్బాబనమెక్కరేకు • అరఘడియయ్యెన్ 48.

ప్రాసాదమనగ కరుణయు

ప్రాసాదంబనగ తెలుఱు • వచ్చయు నలుపున్

ప్రాసాదమనగ శుభమును

ప్రాసాదంబనగనర్వ • భువనమునయ్యెన్ . 49.

సుధయనగ పాలు విడియము

సుధయనగా శముకుచెక్క • సోముడుపామున్

సుధయనగ పూలమాలయు

సుధయగా నూరినట్టి • సున్నిమునయ్యెన్ 50.

నం పూర్ణము.



ప క ట న

స్త్రీజనానందకర కళ్యాణపాటలు—యిందువివాహాది
మొదలయిన శుభకార్యములయందు ఆయాసమయ
ములలో ఆయావేడుకలకు లెగిసెట్లు పాడుకొని వేడు
కలు నెరవేర్చుకొనవచ్చును. శుభధృతైలి. ప్రతిపాటకు
న్నమొట్టు గలదు. గ్రంథము 14 రు 0—4—0

(2) నానార్థసంగ్రహము—నిఘంటుకావ్యము 50 కందప
ద్యములు గలవు. గ్రంథము 14 రు 0—1—6

యీగ్రంథములు లెక్కించుకొనువారలు శ్రీందనుడ
హరించిన అద్దెనుగలవారికి ప్రాసుకొనిన బడయగలదు.

శేషగల గోపాలకృష్ణ కవి,

పెద నెం. రి. పాడు,



